

Lausunto luonnonsuojelun perustamisesta ja kaavailuista rauhoitusmääräyksistä

KH 11.03.2024 § 47
85/00.02.01/2024

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valmistelee luonnonsuojelun perustamista Tuusniemen kunnan Tuusjärven kylässä sijaitsevalle tilalle Haapalampi, kiinteistötunnus 857-416-1-76. Suojelun pinta-ala on noin 1,4 ha. Kiinteistön omistaja on Pekka Poutiainen.

Luonnonsuojelulain 47 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, - liikenne- ja ympäristökeskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta päätöksellään perustaa luonnonsuojelun sellaisen yksityisen alueen, joka sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan tai jonka suojelu on valtioneuvoston Natura 2000-verkoston toteuttamista koskevan periaatepäätöksen mukaan toteutettava tässä laissa säädetysti.

Suojelukohde

Valtakunnallinen lintuvesien suojeluohjelma, sekä Natura FI0600052 Riistaveden lintujärvet. Riistaveden lintujärviin kuuluvan linnuston lisäksi järvellä on merkitystä myös kasviston ja kasvillisuuden kannalta. Järven linnusto on runsas ja monipuolinen, pesimälinnuston lisäksi alueella on merkitystä muutonaikaisena levähdys- ja ruokailupaikkana. Järvellä pesii säännöllisesti useita Pohjois-Savossa harvinaisia lintuja. Pesimälinnuston lisäksi merkitystä on myös muutonaikaisena levähdys- ja ruokailupaikkana. Myös kasvillisuuden kannalta merkittävä alue.

Alueen suojelun perusteet

Suojeltava alue sijaitsee kohteella Natura FI0600052 Riistaveden lintujärvet. Valtioneuvosto on tehnyt 20.8.1998 päätöksen Euroopan yhteisön (nykyään Euroopan unioni) Natura 2000-verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymistä. Kohde on lisäksi lintuvesien suojeluohjelman kohde.

Kiinteistön aluetta on määrätty suojelun oheisen kartan mukaan. Likolammen rantaan ja jokeen rajoittuva alue on luhtaa, jossa on pajukkoa ja vaateliaita vesikasveja. Alueen suojelun toteuttamisesta on neuvoteltu, mutta vapaaehtoiseen ratkaisuun ei ole päästy.

Luonnonsuojelun perustamispäätöksellä alueelle asettavilla rauhoitusmääräyksillä ei tiukenneta alkuperäisen Natura-ohjelman tavoitteita. Rauhoittamisen tarkoituksena on alueen pesimä- ja muutonaikaisen linnuston suojelun säilyttäminen.

Edellä mainittujen seikkojen nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että luonnonsuojelulain 43 §:n mukaiset edellytykset luonnonsuojelun perustamiselle ovat olemassa ja harkitsee perustamista ilman maanomistajan suostumusta. Suojelualue jää tällöin maanomistajan omistukseen. Alueen suojelutavoitteet eivät edellytä alueen hankkimista valtion omistukseen.

Esitys alueen rauhoitusmääräyksiksi

Suojeluohjelman mukaiset rauhoitusmääräykset:

Asetettavat käyttörajoitukset

I Yleiset rajoitukset

- kasvien tai kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen
- selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen, hätyyttäminen ja pesien vahingoittaminen ja sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen keräämistä varten
- ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen
- turpeen nostaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja sen ainesten ottaminen
- rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen
- tulenteko, telttailu ja muu leirytyminen
- moottoriajoneuvolla liikkuminen
- samoin kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen

II Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä on sallittu:

- marjojen ja hyötysienien kerääminen
- metsästys voimassa olevan lainsäädännön mukaan
- vieraslajiasetuksen mukaisen kasvilajin tai ELY-keskuksen haitalliseksi toteaman kasvilajin poistaminen
- suojelualueella olevia metsiä voidaan hoitaa kulloinkin voimassa olevan metsälain mukaisesti. Metsänkäyttöilmoitus on tehtävä Pohjois-Savon ELY-keskukselle
- valtaojan kunnossapito

III Poikkeuslupa

Luonnonsuojelulain mukaan elinkeino-, -liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoituksia ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

IV Hoito ja käyttösuunnitelma

Alueelle voidaan tarvittaessa laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka maanomistaja ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yhdessä hyväksyvät. Tässä sovitut rauhoitusmääräykset eivät ole esteenä hyväksytyyn hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten töiden toteuttamiselle.

Korvaukset

Valtion korvausvelvollisuudesta on säädökset luonnonsuojelulain 111-113 §:ssä. Jos perustamispäätöksestä aiheutuu maanomistajalle merkityksellistä haittaa, on valtio maanomistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan. Merkityksellisen haitan kynnys on oikeuskäytännössä muodostunut n. 2.000 – 3.000 €:n tasolle.

Jos korvauksesta ei voida sopia, maanomistaja voi hakea toimitusta korvauksen määrittämiseksi Maanmittauslaitokselta

Lausuntopyynnön peruste

Ennen luonnonsuojelualueen perustamispäätöstä on luonnonsuojelulain 53 § 2 momentin mukaan maanomistajalle ja kiinteistön sijaintipaikan kunnalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi asian johdosta. Asia voidaan ratkaista, vaikka lausuntoa ei olisi annettu.

Tuusniemen kunnan kunnanhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Luonnonsuojelualueeksi suunniteltu kiinteistön alue sijoittuu Hiidenlahden – Tuusjärven alueen rantaosayleiskaavassa merkitylle M- alueelle. Kiinteistö kuitenkin rajoittuu kaavassa jo määriteltyyn SL-alueeseen ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen selvityksen perusteella kiinteistön Haapalampi luonnonolosuhteet ovat luonnonsuojelualueen mukaiset.

Kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa koskien Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa valmistettavaa luonnonsuojelualueen perustamista Tuusniemen kunnan Tuusjärven kylässä sijaitsevalle tilalle Haapalampi, kiinteistötunnus 857-416-1-76.

Suojelualueen pinta-ala on noin 1,4 ha.

Valmistelija	Tekninen johtaja Paula Rissanen, puh. 0408206928
Kj:n päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa asiassa esittelytekstin mukaisen lausunnon.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.